

מסורת הש"ס

6) זכחם ו. מנחות 22. 7) מנחות 20. 8) ז' (לעיל). 9) ד' (קדושין 71). 10) ז' (שם קיי"ט). 11) ז' (שם ק"ט).

תורה אור השלם

1. וקמ"ד ידו על ראש הקלה ונרצה לו לכפר עליו. ויקרא א ד.
2. כי נפש ונחשו לם על היא ואני נחשו לם על המזבח לכפר על נפשתיכם כי היום הוא נפש יכפר.
3. ויקרא ז' יא. 3. ואם דל הוא ואין ידו משנה ולקח כבש אחד אשם לתנופה לכפר עליו ועשרין סלה אחד בלול בשמן למנחה ולב ששן. ויקרא י' כא.
4. וכפר הבהן אשר ימשח אתו ואשר ימלא את ידו לכהן תחת אביו ולבש את בגדי הכהן בגדי הקדוש.
5. ויקרא טו' כב. 5. שבעת ימים ילקחם ויהא תחתיו מבני אשם וכן אל אהל מועד ליקח בקדש.
6. ובגדי הקדש אשר לאהרן יהיו לבגדיו ולמשחה בהם ולמלא בהם את ידם. שמות כט כט.
7. ועשית לאהרן ולבגדיו ככה ככל אשר צויתו אלהים שבעת ימים תמלא אתם.

הגהות הב"ח

6) גם הכתוב נזכר מעט בן מעט כגון: וכן וכן.

מוסף רש"י

שירי מצוה. שלא נחשב כענין ולא עשה (זכחם) 1) שלא ספק. מנחות 22. מנחות 22. כאלו לא כפר. כאלו לא עשה מלא מן המזבח. דמכחיב ופקח ונחל. ואפילו הכי כפר. לפניהם נזכר הוא (מנחות 20). וכפר. לומר אפי"ן קי כפר וזכחם ששן. שאם עשאה לתנופה שירי מצוה. מנחות 20. ששן ולא עשה. מעלה עליו הכתוב כאילו לא כפר. כאלו לא עשה מלא מן המזבח. וכפר. לומר אפי"ן קי כפר. ששן נזכר להוציא קצת אחר (סוכה 47).

שבעת ימים פרק ראשון יומא

ה.

דבר שאין מעכב בן לדורות. לקמיה מפרש לה: שירי מלוה. כלומר שלא חש לחשוב אותה מלוה ולא סמך: כאלו לא כפר. מן המזבח: ויפר. (דאין כפרה אלא בדם) כדאמרין בזכחם (דף 1) כיפר לגבול דעיקר כפרה בדם אבל לא כיפר כמי 1) (שלא קיים) מלות קונו מן המזבח: ולא קטני מפרישין.

ואמר רב יוסף סמיכה איכא בינייהו למ"ד כל הכתוב בהן 6) מעכב בהן סמיכה מעכב למ"ד דבר שאין מעכב לדורות אין מעכב בהן סמיכה לא מעכב ולדורות מנא לן דלא מעכב 6) דתניא יוסמך ונרצה וכי סמיכה מכפרת והלא אין כפרה אלא בדם שנאמר כי היום הוא בנפש יכפר ומה ת"ל וסמך ונרצה שאם עשאה לסמיכה שירי מצוה מעלה עליו הכתוב כאילו לא כפר וכפר רב נחמן בר יצחק אמר תנופה איכא בינייהו רב נחמן בר יצחק אמר תנופה איכא מעכב ולמ"ד דבר שאין מעכב לדורות אין מעכב בהן לא מעכב ולדורות מנא לן דלא מעכב דתניא 1) לתנופה לכפר וכי תנופה מכפרת והלא אין כפרה אלא בדם שנאמר כי היום הוא בנפש יכפר ומה ת"ל לתנופה לכפר שאם עשאה לתנופה שירי מצוה מעלה עליו הכתוב כאילו לא כפר וכפר רב פפא אמר פרישת שבעה איכא בינייהו למ"ד כל הכתוב בהן מעכב בהן מעכב למ"ד דבר שאינו מעכב לדורות אין מעכב בהן לא מעכב תני ולדורות מנא לן דלא מעכב מדרקא תני מתקינין 1) ולא קתני מפרשיין רבינא אמר ריבוי שבעה ומשיחה שבעה איכא בינייהו למ"ד כל הכתוב בהן מעכב בהן מעכב למ"ד דבר שאין מעכב לדורות אין מעכב בהן לא מעכב ולדורות מנא לן דלא מעכב דתניא יוכפר הבהן אשר ימשח אותו ואשר ימלא את ידו לכהן תחת אביו מה תלמוד לומר לפי שנאמר שבעת ימים ילבשם הבהן תחתיו מבניו אין לי אלא נתרבה הבהן ונמשח יום אחד נתרבה יום אחד ונמשח שבעה מניין תלמוד לומר אשר ימשח אותו ואשר ימלא את ידו ימ"מ אשכחן ריבוי שבעה לכתחלה מנא לן איבעית אימא מדאיצטריך קרא למעוטה ואיבעית אימא דאמר קרא ובגדי הקדש אשר לאהרן יהיו לבגדיו ואשר ימשח בהם ולמלא בהם את ידם איתקש משיחה לריבוי ימה ריבוי שבעה אף משיחה שבעה מאי טעמא דמ"ד כל הכתוב בהן מעכב אמר רבי יצחק בר ביסנא אמר קרא ועשית לאהרן ולבגדיו 7) ככה ככה עיכובא הוא תינח כל מילתא

סמיכה איכא בינייהו. תימה לי אמאי לא קאמר נמי שירים מעכב איכא בינייהו דלמאן דאמר כל הכתוב בהן מעכב מעכב דמכחיב (ויקרא ח) ואת הדם יקח אל יסוד המזבח ולמאן דאמר דבר שאין מעכב לדורות אין מעכב לא מעכב וי"ל דלכולי עלמא שירים לא מעכב נהו דאפילו ד' מתנות שכתובות לא מעכב נהו אלא אחת מהן דמכחיב (שם) ונתתה על מעכבא דה ומו לא ואפילו למ"ד יס אס למקרא שירים לא מעכב דה מדמכחיב כחשאל ואת כל הדם משפון ולא כמחי ושפכת כל הדם אל יסוד המזבח דמכחיב כחשאל המתנות ונתת על קרנת א"כ יתקן הכתוב ועשאן שירי מצוה לומר שאין מעכבא והכי אמרינן פרק חזיהו מקומן (זכחם 22). גבי פיר כהן משחי ואת כל הדם ישפון אל יסוד המזבח נחקו הכתוב ועשאו שירי מצוה ופירש"י מדשינה בחילוק לשונו דכתובות מתנות כמחי והיה ונתן והכא כתיב ישפון ולא כתיב ושפון ואפילו למאן דפליגי התם 1) ואית ליה דשירים הפנימיים מעכב היינו מדמכחיב ביה"כ (ויקרא טו) וכלה מכפר ודרשינן מיניה אס כלה כפר ואס לא כלה לא כפר וגמרי פנימיים מהדדי התם כפרק ב"ש (זכחם 22).

עין משפט רב מצוה. ה א ב מ"י פ"ג מהל' מעשה הקדשות הלכה י"ב. ר ג מ"י פ"א הלכות טו' המקדש הלכה ט' פ"ד הלכה י"ב. ד מ"י פ"ג שם פ"ד הלכה י"ב.

תוס' ישנים

סמיכה איכא בינייהו. ולא רצה לומר הקדשה שאינה מעכב איכא בינייהו דהא לא שייך לאהרן שלא שמיש כל שבעת ימי המלואים: ולדורות מנא לן דלא מעכבא. הכי שנה עליה הכתוב נכתבה מקומות: כאילו לא כיפר ויפר. כפרק קמח דזכחם (דף 1) חפרש דלא תימא שלא עבר כל כך אס לא קיים מלות ששה 1) אלא כרבה עבר כאילו לא כיפר ומ"מ כיפר כשפירו מקרבן ועוד מפרש התם לשון אחר שפירש המכפרת לחייבי ששה שקדוה שמיטה אלג מלת ששה דמכחיב שעד אחר שמיטה לא עבר (לשולש) הוא כקום וסוף עד לאחר שמיטה חיה מפסית: רב נחמן בר יצחק אמר ט"ו. מר אמר חלל ומר אמר חלל ולא פליגי: נתרבה שבעה ונתתה יום אחד. נתרבה למד לא בני ובספר כתיבא דמירות (דף 1) י"ק מרובה נכדים מקרא ולא הכיר מלן אלא מה שצריך דהא איתקש כפ"ק דענינה (דף 1) אין בין כפן ששם למרובה נכדים אלא פיר דהא על כל המתות:

1) ונזכר בני אהרן.

ולמאן דאמר דלמאן דאמר כל הכתוב בהן מעכב מעכב דמכחיב (ויקרא ח) ואת הדם יקח אל יסוד המזבח ולמאן דאמר דבר שאין מעכב לדורות אין מעכב לא מעכב וי"ל דלכולי עלמא שירים לא מעכב נהו דאפילו ד' מתנות שכתובות לא מעכב נהו אלא אחת מהן דמכחיב (שם) ונתתה על מעכבא דה ומו לא ואפילו למ"ד יס אס למקרא שירים לא מעכב דה מדמכחיב כחשאל ואת כל הדם משפון ולא כמחי ושפכת כל הדם אל יסוד המזבח דמכחיב כחשאל המתנות ונתת על קרנת א"כ יתקן הכתוב ועשאן שירי מצוה לומר שאין מעכבא והכי אמרינן פרק חזיהו מקומן (זכחם 22). גבי פיר כהן משחי ואת כל הדם ישפון אל יסוד המזבח נחקו הכתוב ועשאו שירי מצוה ופירש"י מדשינה בחילוק לשונו דכתובות מתנות כמחי והיה ונתן והכא כתיב ישפון ולא כתיב ושפון ואפילו למאן דפליגי התם 1) ואית ליה דשירים הפנימיים מעכב היינו מדמכחיב ביה"כ (ויקרא טו) וכלה מכפר ודרשינן מיניה אס כלה כפר ואס לא כלה לא כפר וגמרי פנימיים מהדדי התם כפרק ב"ש (זכחם 22).

איתקש משיחה

קמח דמשני דליצטריך קרא למעוטה וליה לאי כתיבא דמ"ד דבר שאין מעכב לדורות אין מעכב בהן לא מעכב ולדורות מנא לן דלא מעכב דתניא יוכפר הבהן אשר ימשח אותו ואשר ימלא את ידו לכהן תחת אביו מה תלמוד לומר לפי שנאמר שבעת ימים ילבשם הבהן תחתיו מבניו אין לי אלא נתרבה הבהן ונמשח יום אחד נתרבה יום אחד ונמשח שבעה מניין תלמוד לומר אשר ימשח אותו ואשר ימלא את ידו ימ"מ אשכחן ריבוי שבעה לכתחלה מנא לן איבעית אימא מדאיצטריך קרא למעוטה ואיבעית אימא דאמר קרא ובגדי הקדש אשר לאהרן יהיו לבגדיו ואשר ימשח בהם ולמלא בהם את ידם איתקש משיחה לריבוי ימה ריבוי שבעה אף משיחה שבעה מאי טעמא דמ"ד כל הכתוב בהן מעכב אמר רבי יצחק בר ביסנא אמר קרא ועשית לאהרן ולבגדיו 7) ככה ככה עיכובא הוא תינח כל מילתא

לכיה

וליה ליה האי סכר דאיתקש משיחה לריבוי היכי מיפרשא כתיבא דמ"ד דבר שאין מעכב לדורות אין מעכב בהן לא מעכב ולדורות מנא לן דלא מעכב דתניא יוכפר הבהן אשר ימשח אותו ואשר ימלא את ידו לכהן תחת אביו מה תלמוד לומר לפי שנאמר שבעת ימים ילבשם הבהן תחתיו מבניו אין לי אלא נתרבה הבהן ונמשח יום אחד נתרבה יום אחד ונמשח שבעה מניין תלמוד לומר אשר ימשח אותו ואשר ימלא את ידו ימ"מ אשכחן ריבוי שבעה לכתחלה מנא לן איבעית אימא מדאיצטריך קרא למעוטה ואיבעית אימא דאמר קרא ובגדי הקדש אשר לאהרן יהיו לבגדיו ואשר ימשח בהם ולמלא בהם את ידם איתקש משיחה לריבוי ימה ריבוי שבעה אף משיחה שבעה מאי טעמא דמ"ד כל הכתוב בהן מעכב אמר רבי יצחק בר ביסנא אמר קרא ועשית לאהרן ולבגדיו 7) ככה ככה עיכובא הוא תינח כל מילתא

וליה ליה האי סכר דאיתקש משיחה לריבוי היכי מיפרשא כתיבא דמ"ד דבר שאין מעכב לדורות אין מעכב בהן לא מעכב ולדורות מנא לן דלא מעכב דתניא יוכפר הבהן אשר ימשח אותו ואשר ימלא את ידו לכהן תחת אביו מה תלמוד לומר לפי שנאמר שבעת ימים ילבשם הבהן תחתיו מבניו אין לי אלא נתרבה הבהן ונמשח יום אחד נתרבה יום אחד ונמשח שבעה מניין תלמוד לומר אשר ימשח אותו ואשר ימלא את ידו ימ"מ אשכחן ריבוי שבעה לכתחלה מנא לן איבעית אימא מדאיצטריך קרא למעוטה ואיבעית אימא דאמר קרא ובגדי הקדש אשר לאהרן יהיו לבגדיו ואשר ימשח בהם ולמלא בהם את ידם איתקש משיחה לריבוי ימה ריבוי שבעה אף משיחה שבעה מאי טעמא דמ"ד כל הכתוב בהן מעכב אמר רבי יצחק בר ביסנא אמר קרא ועשית לאהרן ולבגדיו 7) ככה ככה עיכובא הוא תינח כל מילתא